Vimmerby kommun

Socialförvaltningen

Vård och omsorg i Vimmerby kommun

Riktlinjer för beslut och utförande av insatser

Antagna av socialnämnden 2026-06-11

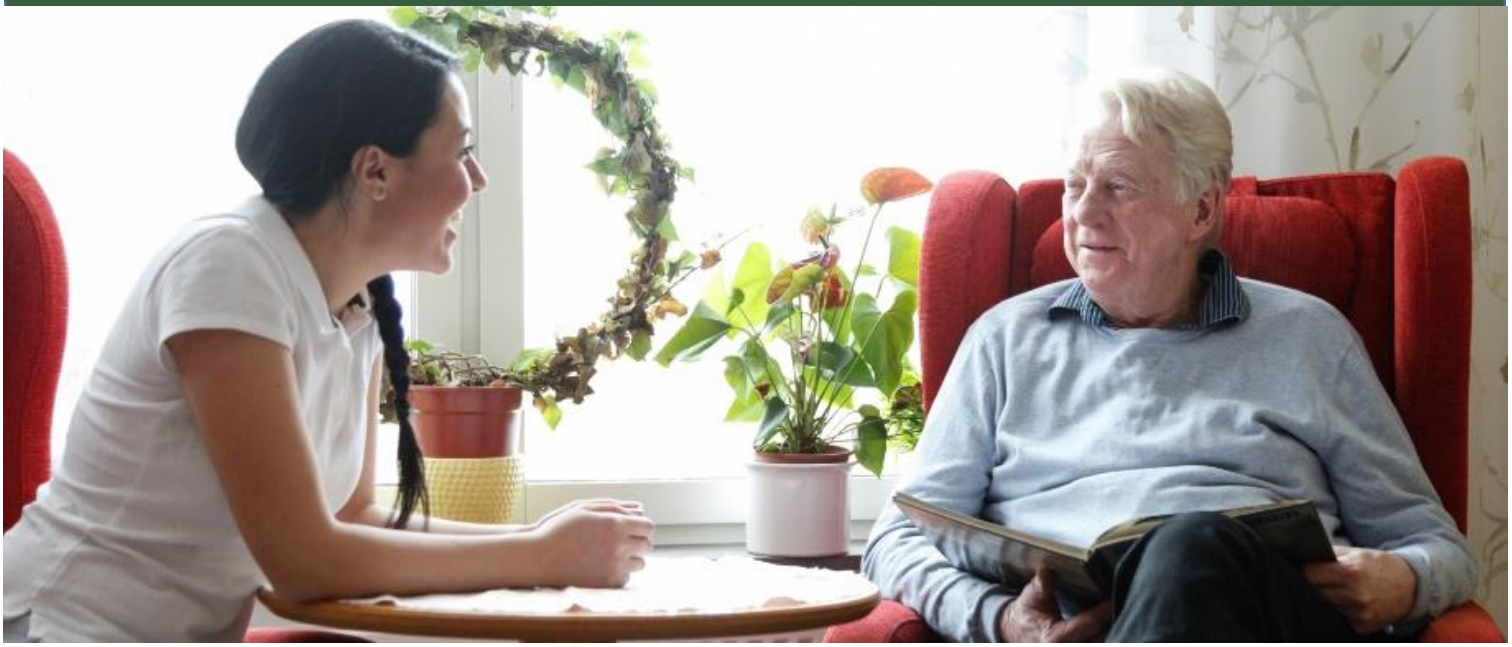

Innehållsförteckning

Inledning 4
Socialtjänstlagen är grunden 5
Varför riktlinjer? 5
Informationsskyldighet 6
Kvarboendeprincipen 6
Handläggning - delaktighet och det egna ansvaret 6
Rambeslut 7
Vem fattar beslut? 7
Avslagsbeslut 7
Överklagan 8
Fast omsorgskontakt 8
Utländska medborgare och asylsökande 8
Teambaserat arbetssätt 9
Sekretess och samtycke 9
Synpunkter på vård, omsorg eller hjälp 10
Biståndsbedömningens olika steg 11
Vad innebär hemtjänst? 12
HEMTJÄNST SERVICE 13
- Städ 13
- Tvättservice 13
- Förberedande tvätt 14
- Efterarbete tvätt 14
- Inköp 14
- Efterarbete inköp 15
- Apoteksärende 15

HEMTJÄNST OMVÅRDNAD 16
- Personlig hygien 16
- Dusch 16
- På- och avklädning 17
- Förflyttningar 17
- Toalettbesök 17
- Bäddning 18
- Tillaga måltider 18
- Måltidsstöd 18
- Övrigt stöd 19

Egenvård 19
Utevistelse/social samvaro 19
Natthjälp 20
HEMTJÄNST TRYGGHET 20
Trygghetslarm 20
Tillsyn 21
Ledsagning 21
Dagverksamhet för personer med demenssjukdom 22
Korttidsplats 22
STÖD TILL ANHÖRIGA 23
Avlösarservice 23
Trygghetsplats 24
TILLFÄLLIG VISTELSE I ANNAN KOMMUN 25
Tillfällig vistelse – Vimmerby är hemkommun 25
Tillfällig vistelse - annan hemkommun än Vimmerby 25
VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE 26
Lägenhet inom vård- och omsorgsboende 26
Parbo inom vård- och omsorgsboende 27

Inledning

Vimmerby kommuns vård och omsorg är till för att ge stöd och hjälp i vardagen till personer som inte klarar det på egen hand. Det stöd och den hjälp som personen får i sin vardag är till för att denne ska känna sig trygg och kunna leva så självständigt som möjligt i sitt eget hem. Vi ska alltid arbeta personcentrerat. För oss innebär det att vi utgår från vad varje person själv klarar och utgår från just dennes behov och förutsättningar.

Utredning, bedömning, beslut och genomförande av insatser sker utifrån socialtjänstlagen och ska tillgodose en skäliga levnadsförhållanden.

Riktlinjerna beskriver vad socialnämnden bedömer som skäliga levnads-förhållanden i Vimmerby kommun. Socialnämnden har beslutat om dessa riktlinjer för att ge en samsyn och tydliggöra vilka insatser Vimmerby kommun beviljar/erbjuder och hur dessa kan vara utformade.

Socialtjänstlagen är grunden

Varje kommun ansvarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att personer får de insatser som de behöver. Rätten till insatser regleras i 11 kapitlet 1 paragrafen socialtjänstlagen (SoL). I lagtexten står det:

> *”Den som inte själv kan tillgodose sina personliga behov, eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt att få insatser av socialnämnden för dessa behov. Den enskilde ska tillförsäkras skäliga levnadsförhållanden genom insatserna.”*

I 29 kapitlet 7-8 paragraferna SoL står det att en person som önskar flytta till en annan kommun får ansöka om insatser där om personen:

1. har ett varaktigt behov av omfattande vård- eller omsorgsinsatser till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom och därför inte kan bosätta sig i kommunen utan att beviljas de insatser som han eller hon behöver, eller

2. behöver flytta till en annan kommun på grund av våld eller andra övergrepp men inte kan göra det utan att beviljas de insatser som han eller hon behöver.

En ansökan ska behandlas på samma sätt oavsett om personen är bosatt i inflyttningskommunen eller inte. Hänsyn får inte tas till om personens behov är tillgodosedda i nuvarande bosättningskommun.

Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat (kapitlet 2, 3 paragrafen i kommunallagen).

Sammanboende äkta makar har en skyldighet att hjälpa varandra med de sysslor som förekommer i ett hem (1 kapitlet 2 och 4 paragraferna i äktenskapsbalken). I dessa riktlinjer gäller samma sak för ogifta sammanboenden.

Varför riktlinjer?

Riktlinjerna utgår från socialtjänstlagen. De ska ge stöd och vägledning i arbetet med att bedöma behov. De ska stärka rättssäkerheten genom att skapa ett enhetligt synsätt. Samtidigt som varje person har rätt till en individuell bedömning ska riktlinjerna säkerställa att personer med likvärdiga behov bedöms på liknande sätt. Riktlinjerna är också ett sätt för invånare att få veta mer om vilka insatser det finns att få och vägledning i bedömningen när någon vill ha insats. En person kan få både mer och mindre insatser än vad som framgår i riktlinjen.

Informationsskyldighet

Biståndshandläggare ska i kontakter med kommuninvånare informera om till exempel träffpunkter, mötesplatser, dagverksamhet, anhörigstöd, frivilligorganisationer, hushållsnära tjänster och bostadstillägg.

Socialförvaltningens medarbetare har en informationsskyldighet även till personer som har behov av insatser, men som inte är motiverade att ta emot stöd.

Kvarboendeprincipen

En hörnsten inom svensk äldrepolitik är att äldre så länge som möjligt ska ha en möjlighet att bo kvar i den bostad som personen själv valt. Personen ska bara i undantagsfall behöva flytta för att få omsorg och vård. Detta brukar kallas kvarboendeprincipen.

Samhällets insatser för att underlätta kvarboende handlar framförallt om hjälp i hemmet genom hemtjänst, hemsjukvård och hemrehabilitering samt att underlätta vardagen genom bostadsanpassning och individuellt anpassade hjälpmedel. På senare år har också behovet att stödja anhöriga som ger vård och omsorg uppmärksammats.

Handläggning - delaktighet och det egna ansvaret

Personens behov ska alltid bedömas individuellt. I utredningen ska det framgå vad personen klarar själv och vad personen behöver stöd eller hjälp med. De insatser som personen får beslut om ska vara anpassade till personens förutsättningar, behov och önskemål. Handläggningen ska präglas av en helhetssyn – ett brett perspektiv på personen och dennes situation och där inblandade yrkeskategorier samverkar.

Frivillighet, delaktighet och självbestämmande är en grund vid alla möten med personen. Det är viktigt att tänka på att personen har ett eget ansvar och ha respekt för detta men till socialtjänstens uppgifter hör också att på olika sätt försöka motivera personen att ta emot insatser när ett behov har uppmärksammats. Insatserna ska om det är möjligt bidra till att förbättra eller behålla personens funktionsförmåga. Socialtjänstens insatser ska stärka personens förmåga till att leva ett självständigt liv. Delaktighet och inflytande är centralt. Personal ska vara lyhörda för personens vilja och synpunkter. Beslut och insatser ska följas upp så att de överensstämmer med personens behov.

Rambeslut

Beslut som biståndshandläggaren fattar är en form av rambeslut. Rambeslut innebär att handläggaren utreder personens behov och därefter fattar ett beslut där behovet av omsorg tydligt framgår.

Personen som fått ett rambeslut träffar därefter personal från hemtjänsten eller vård- och omsorgsboendet som ska utföra insatserna för att tillsammans göra en genomförandeplan. I genomförandeplanen framgår när och hur behovet ska tillgodoses. Syftet med rambeslut är att personen ska få en ökad möjlighet att få sitt stöd och sin hjälp anpassad utifrån egna önskemål och behov.

Insatser utan individuell behovsprövning

Enligt socialtjänstlagen får socialtjänsten tillhandahålla vissa insatser utan individuell behovsprövning. Det innebär att insatserna ges direkt utan att det först görs en utredning. Syftet med detta är att insatserna ska vara lätt tillgängliga och kunna ges tidigt i förebyggande syfte.

Socialnämnden fattar beslut om vilka insatser som kan erbjudas utan individuell behovsprövning och vilka av dessa som har dokumentationskrav. Det finns fortfarande kvar en möjlighet att få behovet av insatsen utredd och beslutad enligt socialtjänstlagen kap 11 § 1.

Följande insats kan från och med 2026-09-01 ges utan individuell behovsprövning:

- Trygghetslarm (med dokumentationskrav)

Vem fattar beslut?

Socialnämnden har i sin delegationsordning gett uppdrag till sitt myndighets-utskott och till tjänstepersoner att på nämndens vägnar fatta beslut. Oftast är det en biståndshandläggare som fattar beslut om de insatser som beskrivs i den här riktlinjen. Vid beslut utöver riktlinjen framgår det också i delegations-ordningen vilken befattning som har rätt att fatta beslut.

Avslagsbeslut

En ansökan kan beviljas i sin helhet eller avslås helt eller delvis.

- Om en ansökan avslås helt eller delvis ska det finnas med en motivering.
- När beslutet skickas till en person ska det också skickas med information om hur det går till att överklaga.

Överklagan

Personer som inte fått sin ansökan beviljad har möjlighet att överklaga. Överklagan ska göras skriftligen. Den ska innehålla uppgifter om:

- Vilket beslut som överklagas (vem som fattat beslutet och vad beslutet gäller).
- Varför personen anser att beslutet är fel och vilken ändring personen vill ha.
- Namn, adress, personnummer och telefonnummer på den som fått avslags-beslutet behöver finnas med.
- Överklagandet ska vara undertecknat av den som fått avslagsbeslutet eller av personens ombud. Om personen har anlitat ett ombud ska det även finnas en fullmakt i original.

Överklagandet ska ha lämnats eller skickats in till socialförvaltningen inom tre veckor från den dag personen fått del av beslutet.

Har överklagan kommit in i rätt tid och om inte uppgifterna i överklagan innebär att beslutet ändras skickas den vidare till förvaltningsrätten i Linköping.

Socialförvaltningen har en serviceskyldighet om personen vill ha hjälp med att skriva ned sin överklagan. I första hand är det den biståndshandläggare som skrivit utredningen och ofta också fattat beslutet som ska hjälpa till.

Fast omsorgskontakt

Hemtjänsten i Vimmerby kommun erbjuder alla personer som har beslut om omvårdnadsinsatser en fast omsorgskontakt, finns det ett tydligt behov kan även personer med enbart serviceinsatser erbjudas en sådan kontakt.

Den fasta omsorgskontakten är en av dem som utför hemtjänstinsatserna.

Syftet är att personer med hemtjänst ska få kontinuitet, ökad trygghet och samordnade insatser. Det är lagkrav på att den som är fast omsorgskontakt ska vara undersköterska.

Utländska medborgare och asylsökande

Enligt 4 kapitlet 1 § SoL omfattas alla som vistas i Sverige av bestämmelserna om kommunens yttersta ansvar för stöd och hjälp. Därför har alla har rätt att ansöka om insatser enligt socialtjänstlagen i den kommun där de vistas.

Personer som vistas tillfälligt i en kommun har i de flesta fall bara rätt till insatser för att avhjälpa en akut nödsituation som inte går att lösa på annat sätt.

I den nordiska konventionen regleras rätten till insatser vid tillfällig vistelse i ett annat nordiskt land. En person som omfattas av konventionen och som under en laglig tillfällig vistelse i ett annat nordiskt land behöver omedelbara insatser från vistelselandet, ska få sådant som enligt landets lagstiftning svarar mot hjälpbehovet.

EU/EES-medborgare omfattas av reglerna av fri rörlighet. Den fria rörligheten innebär att EU/EES-medborgare, utan några särskilda formaliteter, har rätt att resa till och vistas i ett annat medlemsland i tre månader. EU-medborgare har också rätt att stanna längre än tre månader om personen är självförsörjande och bedöms ha uppehållsrätt i Sverige. Då har personen rätt till insats på samma villkor som svenska medborgare.

Tredjelandsmedborgare är personer som inte är medborgare i ett EU/EES-land. Om en tredjelandsmedborgare beviljats att vara varaktig bosatt i Sverige och när personen beviljats uppehållstillstånd i Sverige (eller annat EU-land) så ska svensk socialtjänst behandla personen på samma sätt som svenska medborgare.

Asylsökande och personer som sökt uppehållstillstånd omfattas av lag om mottagande av asylsökande m.fl (LMA) har inte rätt till insatser enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen. Migrationsverket lämnar ersättning enligt LMA och endast i vissa fall är det kommunen som ska lämna insatserna, kommunen har då rätt till ersättning från staten.

Teambaserat arbetssätt

Ett teambaserat arbetssätt innebär att socialförvaltningens olika yrkeskategorier samverkar tillsammans med personen själv för att denne ska få vård och omsorg av god kvalitet på ett samordnat, tryggt och säkert sätt.

Sekretess och samtycke

Personal som arbetar inom kommunens socialförvaltning har sekretess (tystnadsplikt). De uppgifter som lämnas till oss om personliga förhållanden får inte lämnas vidare utan samtycke om det inte finns ett stöd i lag för detta.

Samtycke från personen behövs för att kunna samverka kring vård, omsorg och behandling. Samtycke krävs vid samverkan mellan olika verksamheter inom kommunens socialtjänst och vid samverkan med andra vårdgivare.

Synpunkter på vård, omsorg eller hjälp

Socialförvaltningen jobbar fortlöpande med att utveckla och säkerställa kvaliteten på de insatser vi ger. Förbättringsidéer, klagomål och synpunkter ses som tillfällen för utveckling av verksamheten.

Alla anställda och förtroendevalda inom socialnämndens ansvarsområde ska kunna ta emot synpunkter och klagomål.

Den som tar emot synpunkter och klagomål ska skriva ner det som beskrivs, om inte den klagande personen själv gör det. Det nedskrivna lämnas sedan till ansvarig chef för vidare handläggning.

Läs mer i *"Riktlinjer till socialförvaltningens medarbetare om hantering av synpunkter och klagomål"*.

HANDLÄGGNINGENS OLIKA STEG

1

För att ansöka om hjälp kontaktar personen en biståndshandläggare via kommunens kontaktcenter, skriftlig ansökan via post eller gör en digital ansökan genom vår medborgartjänst på kommunens hemsida vimmerby.se.

I mötet med biståndshandläggaren får personen beskriva sina behov och vad personen klarar själv och vad personen behöver stöd eller hjälp med i sin vardag. Biståndshandläggaren kan behöva träffa personen en eller flera gånger för att utifrån behoven ta ställning till ansökan.

2

Biståndshandläggaren utreder personens behov utifrån ansökan och utifrån det som framkommer i kontakterna. Utredningstiden, från ansökan till att beslut fattas, ska vara skyndsam. För att utreda behovet av insatser gör biståndshandläggaren hembesök alternativt utredande telefonsamtal. I samband med sjukhusvistelse så är det kommunens hemtagningsteam som samordnar hemtagningen.

Hemtagningsteamet består av biståndshandläggare, sjuksköterska, arbetsterapeut, och undersköterska. Tillsammans har yrkeskategorierna en bred kompetens och erfarenhet för att kunna bedöma personens behov.

3

Biståndshandläggaren sammanställer utredningen, bedömer behov och ett beslut fattas. Personen får information om beslutet. Biståndshandläggaren lämnar sedan över uppdrag till den enhet som ska utföra de insatser som personen är beviljad. Om personen får helt eller delvis avslag på sin ansökan har personen möjlighet att överklaga. Biståndshandläggare kan hjälpa personen att skriva en sådan överklagan.

4

Uppdraget innehåller uppgifter om vad personen har ansökt om, en beskrivning av vad personens behov är och vad personen klarar/inte klarar samt vad personen fått beslut om för insatser.

5

Personen som fått beslutet blir sedan kontaktad av personal från den enhet som ska utföra insatserna. En gemensam planering görs där det framgår hur och när personens behov av stöd och hjälp ska genomföras. Detta dokumenteras i en genomförandeplan som personen godkänner.

Har personen hemtjänst med omvårdnadsinsatser ska det i genomförandeplanen framgå vem som är fast omsorgskontakt. En fast omsorgskontakt har i uppdrag att samordna personens behov av stöd och hjälp.

6

Beslut och hjälp ska följas upp så att de överensstämmer med personens behov. Syftet är att utvärdera om personens behov är tillgodosedda, men också få veta mer om hur personen upplever insatsernas kvalitet. Det är biståndshandläggare som gör uppföljningen. Om personen själv eller den fasta omsorgskontakten ser behov av en uppföljning meddelar de detta till biståndshandläggare.

Vad innebär hemtjänst?

Hemtjänst är ett samlat begrepp för olika former av omsorg, stöd, service och trygghet i det egna boendet. Hemtjänsten är till för alla åldrar och ska stödja och hjälpa personen att leva ett självständigt liv.

Målgruppen är personer som helt eller delvis saknar förmåga att själv eller på annat sätt klara sin personliga omvårdnad, sitt behov av service i bostaden samt behovet av trygghet.

Hemtjänsten består av punktinsatser under dygnet/veckan.

Hemtjänst består av tre delar:

- hemtjänst service
- hemtjänst omvårdnad
- trygghet.

Beslut om hemtjänst fattas av en biståndshandläggare. Den beslutade hemtjänsten utförs sedan av en av de geografiska enheter som kommunen är indelad i.

På de följande sidorna finns beskrivning av olika insatser inom hemtjänsten och vad insatsen omfattar. Kolumnen ”Hur ofta” beskriver vad som är skäliga levnadsförhållanden om det inte finns särskilda skäl för annan bedömning.

HEMTJÄNST SERVICE

Hemtjänst service innefattar städ, tvättservice, förberedande tvätt, efterarbete tvätt, inköp, efterarbete inköp samt apoteksärende.

Städ

Vad innebär städ?	Hur ofta?
Städ omfattar två rum och kök, hall samt toalett. I städ ingår att damma, dammsuga, våttorka golv samt rengöra hjälpmedel.	En gång var tredje vecka.

Vad ingår inte?
Storstädning, frosta av frys, fönsterputs, tak- och väggtvätt, skåprengöring, putsa silver, vädra stora mattor, städning av källare/vind, städa balkong/altan eller flyttstädning.

Bra att veta
Personen ska hålla med dammsugare, hink, mopp eller skurtrasa samt förbrukningsvaror som exempelvis rengöringsmedel. Städning kan helt eller delvis utebli om funktionella redskap saknas.

Vimmerby kommun tillämpar lagen om valfrihetssystem (LOV). Det innebär att personer som får beslut om städ kan välja om det är Vimmerby kommuns hemtjänst eller något av de företag som kommunen godkänt som ska städa. Biståndshandläggare ska informera om vilka olika utförare som det finns att välja bland.

Tvättservice

Vad innebär tvättservice?	Hur ofta?
Tvätt utförs av extern utförare i deras lokaler. Det ingår tvätt av kläder, handdukar och sängkläder. Tvätten hämtas på bestämd dag och tid. Den tvättas, stryks och till exempel lakan manglas. Den rena tvätten lämnas därefter tillbaka till personen på i förväg bestämd dag och tid.	En gång varannan vecka.

Vad ingår inte?
Handtvätt, tvätt av ylle, ytterkläder, städutrustning, hemtextilier (till exempel gardiner, täcken, filtar och kuddar) eller material som kräver kemtvätt.

Bra att veta
När tvättservice startas upp kontaktas personen av hemtjänst eller extern utförare för mer information.

Förberedande tvätt

Vad innebär förberedande tvätt?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att lägga tvätten i den tvättsäck som den externa utföraren lämnar ut, fylla i tvättlistan som anger vad säcken innehåller samt lämna ut tvättsäck och lista till extern utförare på den tid som bestämts.	En gång varannan vecka i samband med tvättservice.

Efterarbete tvätt

Vad innebär efterarbete tvätt?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att ta emot den rena tvätten på avtalad tid och /eller lägga in den i skåp och lådor under förutsättning att det inte går att ordna på annat sätt. Insatsen kan också beviljas om personen själv löser tvätt-momentet men inte efterarbetet.	En gång varannan vecka.

Inköp

Vad innebär inköp?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att skriva inköpslista och beställa livsmedel och receptfria läkemedel via hemsida, telefon eller e-post alternativt från butik med hemsändningsbidrag.	En gång per vecka.

Vad ingår inte?
Insatsen beviljas inte om inköp utförs av anhörig eller annan person.

Bra att veta
Personalen hanterar inte personens kontanter eller e-legitimation. För att insatsen ska kunna utföras krävs att personen har ordnat med betalkort eller att inköp kan göras mot faktura. Bor du utanför tätorten kan det finnas möjlighet att beställa och få hem varor från den lokala butiken. Om denna möjlighet saknas kan även personer utanför tätorten beviljas inköp.

Efterarbete inköp

Vad innebär efterarbete inköp?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att plocka in varor. Efterarbete inköp beviljas bara om hemsändning av varor har skett från butik alternativt om beställning gjorts via webb.	En gång per vecka.

Vad ingår inte?
Insatsen beviljas inte om inköp utförs av anhörig eller annan person.

Apoteksärende

Vad innebär apoteksärende?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att beställa och få hem apoteksvaror som personen fått förskrivna av legitimerad personal. I första hand ska möjligheten till beställning via webb eller telefon användas.	1-2 gånger per månad.

Vad ingår inte?
Insatsen beviljas inte om ärendena utförs av anhörig eller annan person. Om ansökan enbart avser inköp av receptfria läkemedel så hänvisas till insatsen inköp.

Bra att veta
Personalen hanterar inte personens kontanter eller e-legitimation. För att insatsen ska kunna utföras krävs att personen har ordnat med betalkort eller att inköp kan göras mot faktura. Det måste också finnas en fullmakt från personen på apoteket.

HEMTJÄNST OMVÅRDNAD

Området handlar om hjälp för att ta hand om sin hygien samt sköta sin kropp och hälsa. Ingår gör personlig hygien, dusch, på- och avklädning, förflyttningar, toalettbesök, bäddning, måltidsstöd, tillaga måltider, övrigt stöd, egenvård, utevistelse/social samvaro och natthjälp.

Personlig hygien

Vad innebär personlig hygien?	Hur ofta?
Handräckning, stöd eller hjälp för att personen ska kunna ta hand om sin personliga kroppsvård till exempel nedre/övre hygien, hudvård, tandvård/tandprotes, nagelvård, smörja ansikte, kropp och fötter, rakning, borsta/kamma håret, rengöra glasögon och hörapparat samt byta batteri i dessa. Hjälp med att ställa iordning badrummet och slänga sopor i samband med insatsen.	Vid behov.

Vad ingår inte?
För hårfrisering, klippning och uppläggning av hår hänvisas personen till frisör.
För klippning av tånaglar hänvisas personen till fotvård.

Bra att veta
Personen ansvarar själv för att det finns hygienartiklar och andra förbrukningsvaror som exempelvis tvål, kam, schampo, handdukar och rakapparat. Rakning utförs enbart med rakapparat.

Dusch

Vad innebär dusch?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att duscha och torka sig efter duschen. Smörja kroppen med mjukgörande lotion, kamma/borsta/föna håret. Nagel- och öronvård.	Upp till två gånger per vecka.

Vad ingår inte?
För hårfrisering, klippning och uppläggning av hår hänvisas personen till frisör.
För klippning av tånaglar hänvisas personen till fotvård.

Bra att veta
Personen ansvarar för att det finns hygienartiklar och andra förbrukningsvaror som exempelvis tvål, kam, schampo, handdukar och rakapparat. Rakning utförs enbart med rakapparat.

På- och avklädning

Vad innebär på- och avklädning?	Hur ofta?
Handräckning, stöd eller hjälp med klädsel. Hjälpen sker vanligtvis morgon och kväll i samband med att personen stiger upp ur sängen eller ska gå och lägga sig. Hjälp att se till att kläderna är rena och hela. Hjälp att klä på personen och byta kläder under dagen om det behövs. Handräckning, stöd och hjälp med att välja ut kläder för dagen och natten som är anpassade till årstiden och temperatur.	Vid behov.

Förflyttningar

Vad innebär förflyttningar?	Hur ofta?
Stöd och hjälp med förflyttningar. Förflyttningar kan till exempel gälla stöd och hjälp att förflytta sig till och från stol och säng eller vändning i sängen. Stöd och hjälp med förflyttningar sker vanligtvis vid planerade besök under hela dygnet, utgångspunkt är personens behov. Hjälp med förflyttningar kan ges i bostaden men också till och från närliggande aktiviteter inom samma fastighet.	Vid behov.

Bra att veta

Förflyttning ska ske säkert både för personen och ur arbetsmiljösynpunkt. För att utifrån detta kunna stödja och hjälpa personen kan det behövas hjälpmedel och att bostaden möbleras på ett sådant sätt att tillräckligt utrymme skapas. I annat fall kan stöd och hjälp helt eller delvis utebli.

Toalettbesök

Vad innebär toalettbesök?	Hur ofta?
Stöd och hjälp att komma till och från toaletten. Hjälp med hygien vid toalettbesöket. Hantera intimitets- och inkontinens-skydd, tömma och byta stomipåse och kateterpåse. Torka av toaletten i samband med toalettbesöket och slänga sopor.	Vid behov.

Bäddning

Vad innebär bäddning ?	Hur ofta?
Handräckning, stöd och hjälp med att bädda och/eller bädda upp.	Vanligtvis två gånger per dag.
Bädda rent genom att byta lakan, påslakan, kuddfodral och inkontinensskydd.	Varannan vecka eller vid behov.

Bra att veta
Insatsen innebär att lägga till rätta sängkläder och lägga på överkast på morgonen och likaså att på kvällen ta bort överkast och bädda upp inför natten.

Tillaga måltider

Vad innebär tillaga måltider?	Hur ofta?
Stöd och hjälp ges efter behov med måltiden, som till exempel med att dela maten, lägga upp den på tallrik, värma matportioner och duka. Hjälp med att diska kan ingå.	Vid frukost, lunch, mellanmål och kvällsmat.

Bra att veta.
Om personen ska ha hjälp att värma sin mat behövs en mikrovågsugn. Detta är något personen själv skaffar.

Måltidsstöd

Vad innebär måltidsstöd?	Hur ofta?
Stöd och sällskap vid måltider så att personen kan äta. Stötta med att lägga upp mat, skära upp den, äta och dricka.	Vid frukost, lunch, mellanmål och kvällsmat.

Bra att veta
Om personen har en demenssjukdom kan personalen behöva påminna om att äta och dricka under måltiden.

Övrigt stöd

Vad innebär övrigt stöd?	Hur ofta?
Handräckning, stöd eller hjälp med att sortera sopor. Handräckning, stöd eller hjälp med att slänga sopor. Handräckning, stöd eller hjälp med att ta in post. Handräckning, stöd eller hjälp med att vattna blommor inomhus.	Vid behov i samband med annan beviljad insats.

Bra att veta
Personen ansvarar för att det finns olika kärl för att inomhus göra det möjligt att sopsortera.

Egenvård

Vad innebär egenvård?	Hur ofta?
Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att personen själv kan utföra, eller ansvara för, med praktisk hjälp från annan person. Det är legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som bedömer behovet av egenvård, upprättar ett egenvårdsintyg som lämnas till personen samt ansvarar för att följa upp behovet. Behöver personen hjälp att utföra egenvård gör denne en ansökan till biståndshandläggare och bifogar en kopia av egenvårdsintyget.	Beviljas i normalfallet efter egenvårdsintygets instruktioner.

Utevistelse/social samvaro

Vad innebär utevistelse/social samvaro ?	Hur ofta?
Utevistelse/social samvaro innebär stöd och hjälp att komma utanför bostaden och för att bryta social isolering.	Upp till 1 timma per vecka som kan delas på flera tillfällen.

Bra att veta
Behovet av social samvaro ska i första hand tillgodoses genom öppen dagverksamhet/ träffpunkt, besöksverksamhet eller kommunens erbjudande av aktiviteter. Personen ansvarar själv för att ta sig till och från aktiviteten. Finns behov kan ibland insatsen ledsagning vara ett komplement.

Natthjälp

Vad innebär natthjälp?	Hur ofta?
Faktiskt behov av stöd och hjälp nattetid.	Vid behov.

Bra att veta
Insatsen kan ges digitalt eller genom att personal kommer hem till personen. Hur hjälpen ska utföras ska framgå i genomförandeplanen.

HEMTJÄNST TRYGGHET

Hemtjänst trygghet är insatser som riktar sig till personer som upplever otrygghet. Stöd och hjälp kan vara i form av trygghetslarm, telefonservice, digital tillsyn och/eller tillsyn på plats i bostaden. Om möjligt ska behovet tillgodoses genom trygghetslarm.

Hemtjänst trygghet kan också ske i form av ledsagning, dagverksamhet för personer med demenssjukdom, korttidsplats och trygg hemgång.

Trygghetslarm

Insatsen ges i normalfallet utan individuell behovsprövning från 2026-09-01.

Vad innebär trygghetslarm?	Hur ofta?
Ett trygghetslarm installeras i bostaden för att personen själv ska kunna påkalla hjälp från personal vid akuta behov. Till trygghets-larmet installeras en rökdetektor som larmar i händelse av brand. Brandlarmet från rökdetektorerna går till SOS Alarm och till hemtjänsten.	Vid behov.

Vad ingår inte?
Trygghetslarm ersätter inte akut medicinsk hjälp, utan personen ska då ringa 112.

Bra att veta
Personen behöver godkänna att en låsanordning, som är kopplad till hemtjänstens nyckel-fria hantering, monteras på ytterdörren så att hemtjänsten kan komma in i bostaden vid larm. Låsanordningen innebär ingen åverkan på ytterdörren. Som en extra säkerhet behöver personen också lämna en nyckel till bostaden. Nyckeln förvaras i låst skåp i hemtjänstens lokal. Nyckel är en förutsättning för att installera larm. Inom vissa av kommunens fastigheter finns automatlarm installerade, där behövs inte rökdetektorer kopplade till trygghetslarmet.

Tillsyn

Vad innebär tillsyn?	Hur ofta?
Tillsyn är ett komplement till trygghetslarm som personen kan få om denne känner sig orolig eller otrygg. Tillsynen görs antingen via en telefonkontakt eller genom ett besök i bostaden. Hur insatsen ska utföras ska framgå i genomförandeplanen. Digital tillsyn genom trygghetskamera under dag- och kvällstid är under utveckling och kommer att införas successivt.	Vid behov.

Bra att veta
Vid tillsyn via telefon ansvarar personen för att ha en fungerande telefon. Personen behöver godkänna att en låsanordning, som är kopplad till hemtjänstens nyckelfria hantering. Låsanordningen monteras på ytterdörren så att hemtjänsten kan komma in i bostaden, den innebär ingen åverkan på ytterdörren. Som en extra säkerhet behöver personen också lämna en nyckel till bostaden. Nyckeln förvaras i låst skåp i hemtjänstens lokal. Nyckel är en förutsättning för att installera larm.

Ledsagning

Vad innebär ledsagning?	Hur ofta?
Ledsagning kan ske till och från aktiviteter som exempelvis bank, frisör, fotvård, tandläkare eller sjukvård. Vid besök hos sjukvården beviljas ledsagning enbart till och från sjukvårdsinrättningen. Under vistelse på sjukvårdsinrättningen ansvarar sjukvården för hjälpen. Personen själv eller ledsagaren uppmärksammar sjukvården när det finns behov av hjälp på sjukvårdsinrättningen. För ledsagning krävs att det finns ett hjälpbehov under själva resan. Det behöver också ske en bedömning om ledsagaren behöver vara kvar under själva aktiviteten. I de fallen ingår till exempel hjälp vid förflyttningar, toalettbesök och på- och avklädning.	Behovet kan vara kontinuerligt eller tillfälligt.

Bra att veta
Ansökan om ledsagning behöver göras i god tid innan ledsagningstillfället. När beslut finns om ledsagning behöver personen informera hemtjänsten i god tid innan ledsagningstillfället, om möjligt minst fem dagar innan.

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Vad innebär dagverksamhet för personer med demenssjukdom?	Hur ofta?
Dagverksamhet med biståndsbeslut riktar sig till personer med diagnosticerad demenssjukdom. Dagverksamheten erbjuder meningsfulla aktiviteter, social samvaro, individuellt stöd och struktur i vardagen samt bidrar även till avlastning för personens anhöriga.	Beviljas en till två tillfällen i veckan.

Bra att veta
Det finns också öppen dagverksamhet så kallade träffpunkter på flera platser i kommunen. Där krävs inte biståndsbeslut för att få delta.

Korttidsplats

Vad innebär korttidsplats?	Hur ofta?
Beslut om korttidsplats kan ges till personen om denne har ett tillfälligt behov av hjälp och omvårdnad som inte kan tillgodoses i hemmet. Det kan också handla om att personen behöver extra stöd med rehabilitering som inte kan tillgodoses i hemmet efter sjukhus-vistelse eller om personen vårdas i livets slut.	Beslut upp till två veckor.

Vad ingår inte?
Renovering av bostaden är inte skäl för korttidsplats. Då hänvisas personen till sitt försäkringsbolag eller fastighetsbolag. Insatsen ersätter inte sjukhusvistelse.

Bra att veta
På korttidsplatsen ingår måltider, sänglinne och handdukar i avgiften. Personen behöver ha med sig hygienartiklar, eventuella mediciner, hjälpmedel och inkontinensskydd. På korttidsplatser förekommer det att två personer delar rum.

Om personen har insatsen dagverksamhet för personer med demenssjukdom pausas denna insats under vistelsen på korttidsplats. Behovet av aktiviteter och social samvaro anses tillgodosett via korttidsplatsen.

STÖD TILL ANHÖRIGA

När en närstående på grund av ålder, funktionsnedsättning eller sjukdom inte klarar sin vardag på egen hand är det vanligt att anhöriga hjälper till. En anhörig kan vara någon i familjen, släkten eller i vänkretsen.

Anhöriga som vårdar och stödjer en närstående gör en viktig och betydelsefull insats. Vi vet att detta ibland kan vara svårt både fysiskt och psykiskt. För att orka kan anhöriga behöva stöd och möjlighet att släppa ansvaret för en kortare eller längre period.

Har den närstående redan stöd och hjälp från socialförvaltningen kan den anhörige vända sig till personalen för vidare hjälp. Om inga insatser finns tidigare kan den anhörige kontakta biståndshandläggare för mer information och ansökan.

Avlösarservice

Vad innebär avlösarservice?	**Hur ofta?**
Hemtjänsten kan vara hemma hos personen om den anhörige behöver göra saker på egen hand och personen inte kan lämnas ensam i hemmet. Avlösaren hjälper till med det stöd och den hjälp som den anhörige brukar hjälpa till med.	Bedömt behov upp till 10 timmar/ månad ges utan kostnad. Vid behov över detta eller vid hjälp kvällar och/ eller helger tas en avgift ut.

Vad ingår inte?
Insatser som framgår under hemtjänst service.

Bra att veta
Ansökan om avlösarservice behöver göras i god tid innan tillfället. När beslut finns om avlösarservice behöver personen eller den anhörige informera hemtjänsten i god tid innan tillfället, om möjligt minst fem dagar innan.

Trygghetsplats

Vad innebär trygghetsplats?	Hur ofta?
Insatsen riktar sig till personer som i vanliga fall har hjälp av en sammanboende anhörig i hemmet med omvårdnad och service under en stor del av dygnet. Omvårdnadsbehovet ska vara sådant att det inte kan ges i hemmet utan stödet från den anhörige. Insatsens syfte är att ge den anhörige tid för återhämtning och avlastning och bidra till att personen ska kunna bo kvar i sin nuvarande bostad tillsammans med den anhörige. Om den anhörige behöver tid för återhämtning kan personen komma till trygghetsplatsen under enstaka dygn eller en vecka. På enheten finns tillgång till personal dygnet runt.	Vistelsetiden är utifrån behov och ska inte överstiga tiden i hemmet. Är behovet av trygghetsplats större än detta anses behovet bättre tillgodoses med insatsen vård- och omsorgsboende. Vistelse får bokas högst sju dagar i sträck.

Bra att veta

Planeringen av vistelsetider sker genom enheten där trygghetsplatsen finns utifrån den anhöriges behov och enhetens planering av den samlade användningen av trygghets-platserna. En ny vistelseperiod får bokas först samma dag som hemgång sker. Plats ges endast vid kommunens befintliga boenden. På trygghetsplatser förekommer det att två personer delar rum.

På trygghetsplatsen ingår måltider, sänglinne och handdukar i avgiften. Personen behöver ha med sig hygienartiklar, eventuella mediciner, hjälpmedel och inkontinensskydd.

Om personen har insatsen dagverksamhet för personer med demenssjukdom pausas denna insats under vistelsen på trygghetsplats. Behovet av aktiviteter och social samvaro anses tillgodosett via trygghetsplatsen.

TILLFÄLLIG VISTELSE I ANNAN KOMMUN

Ibland kan en person vilja vistas i en annan kommun än sin hemkommun. Det kan handla om t.ex. en semestervistelse.

Tillfällig vistelse – Vimmerby är hemkommun

Vad innebär tillfällig vistelse i annan kommun?	Hur ofta?
Personen har Vimmerby som hemkommun. Personen har hemtjänst och vill vistas i en annan kommun under en period. Personen kan då få sin hemtjänst beviljad av hemkommunen och utförd av vistelsekommunen.	Upp till fyra veckor.

Bra att veta

Ansökan om tillfällig vistelse i annan kommun behöver göras i god tid till biståndshandläggare. Vimmerby kommun bekostar insatsen. Biståndshandläggare behöver ta kontakt med vistelsekommunen så att den kommunen kan planera insatsen.

Tillfällig vistelse - annan hemkommun än Vimmerby

Vad innebär tillfällig vistelse i annan kommun?	Hur ofta?
Personen har annan hemkommun än Vimmerby. Personen har hemtjänst och vill vistas i Vimmerby kommun under en period. Personen kan då få sin hemtjänst utförd i Vimmerby.	Upp till sex månader.

Bra att veta

Det är hemkommunen som fattar beslut om insatserna och bekostar dem även om Vimmerby kommun utför dessa. Det ska upprättas ett avtal om ersättning.

VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE

I lagtext benämns vård- och omsorgsboende som särskilt boende. Huvudkriteriet för att beviljas vård- och omsorgsboende är att personen har ett stort omvårdnadsbehov eller stort omvårdnadsbehov tillsammans med trygghetsbehov. Behoven ska inte kunna tillgodoses i hemmet.

Lägenhet inom vård- och omsorgsboende

Vad innebär lägenhet inom vård- och omsorgsboende?	Hur ofta?
Innan vård- och omsorgsboende beviljas ska insatser i hemmet vara faktiskt prövade. Undantag kan göras för personer med kognitiva funktionsnedsättningar där särskild bedömning görs. Behovet tillgodoses på det boende där det finns en tillgänglig plats. Boenden är likvärdiga. Det viktigaste är att personens behov tillgodoses inom boendeformen så snart som möjligt. Det innebär att personen inte kan beviljas lägenhet i ett specifikt boende. Däremot kan personen ställa sig i kö som ombytessökande för att på sikt flytta till ett annat boende. Det finns två kriterier för att kunna stå som ombytessökande. Antingen för byte av ort eller för att makar/partners ska kunna bo på samma boende förutsatt att boendets inriktning lämpar sig för båda. Ett andrahandskontrakt tecknas med personen. Personens stora vård- och omsorgsbehov är grunden till att denne har rätt till vård- och omsorgsboende. Om personen tackar nej blir denne kontaktad av en biståndshandläggare för att diskutera om behovet har blivit förändrat.	Tillsvidare vid något av kommunens vård- och omsorgsboenden.

Bra att veta

Om personen tidigare har haft insatsen dagverksamhet för personer med demenssjukdom upphör denna insats efter flytten till vård- och omsorgsboende. Behovet av aktiviteter och social samvaro ska tillgodoses via vård- och omsorgsboendet.

Parbo inom vård- och omsorgsboende

Vad innebär parbo inom vård- och omsorgsboende?	Hur ofta?
Parbo är en insats som riktar sig till personer över 65 år som är make, maka eller sambo och som långvarigt sammanbott med en person som bor på vård- och omsorgsboende eller som fått beslut om vård- och omsorgsboende. Beslut om parbo innebär rätten till att bo inom samma vård- och omsorgsboende men i separata lägenheter. Den som har ett behov av vård- och omsorgsboende ansöker, i första hand redan i samband med inflyttning, om att ha en medboende. Ansöker den eventuelle medboende själv då eller vid ett senare tillfälle ska även denna ansökan behandlas. Barn eller andra personer kan inte göra en ansökan. Det är nödvändigt att den som ansöker om och erbjuds parboende får omfattande information om förutsättningarna och villkoren. Information ska ges både muntligen och skriftligen. För att bekräfta att informationen tagits emot ska informations-bladet (innehållande punkter från tjänsteskrivelse daterad 2024-02-24) undertecknas av båda makarna/sambona. Paret rekommenderas att innan beslut och inflyttning göra ett studiebesök på ett vård- och omsorgsboende för att bilda sig en uppfattning om vård- och omsorgsboende och hur det fungerar. En ansökan om medboende kan avse en begränsad tid (provboende) eller vara tillsvidare. Den medboende får ett eget hyreskontrakt med förutsättningar och villkor. Vid avflyttning/ dödsfall för den som har beslut/behov av vård- och omsorgsboende så sägs lägenhetskontraktet upp för den medboende. Socialförvaltningen hjälper till med kontakterna för ett hyreskontrakt för en 1:a eller 2:a med bostadsbolaget Vimarhem AB. Erbjudandet ska antas om den medboende inte har ett annat eget alternativ inom samma tidsperiod som det erbjudna boendet.	

Vad ingår inte?

Insatsen parbo omfattar inte personer med funktionsnedsättning som har beslut om boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Bra att veta

Ett beslut om rätt till parbo innebär inte att den medboende automatiskt har rätt till några insatser, förutom att mat serveras i de gemensamma utrymmena. Hälso- och sjukvård ingår inte för den medboende utan endast för den som har beslut om vård- och omsorgsboende. Samma regler som för annan hälso- och sjukvård gäller. Om den medboende har behov av egna insatser ska en ansökan om hemtjänst göras.

Uppstår stora omvårdnadsbehov som kan innebära behov av vård- och omsorgsboende ansöker den medboende om detta på vanligt sätt. Detaljer om förutsättningar och villkor finns i det informationsblad som makarna ska skriva under.